

*До 90-річчя Національного університету
державної податкової служби України*

ГАРМОНІЗАЦІЯ ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ТА ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

**ІРШНЬ
2011**

ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
Кафедра податків та оподаткування

*До 90-річчя Національного університету
державної податкової служби України*

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
Міжнародної науково-практичної конференції
"ГАРМОНІЗАЦІЯ ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ТА ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ"

17-18 березня 2011 року

Частина I

Ірпінь
2011

УДК 336.221.4(477)(063)
ББК 65.9(4Укр)261.4я431
Г20

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету державної податкової служби України
(Протокол № 7 від 25.02.2011 р.)

Редакційна колегія:

Мельник П.В., д.е.н., професор, ректор Національного університету ДПС України
Тарангул Л.Л., д.е.н., професор, проректор з наукової роботи Національного університету ДПС України
Варналій З.С., д.е.н., професор, начальник Науково-дослідного центру з проблем оподаткування Національного університету ДПС України
Андрущенко В.Л., д.е.н., професор кафедри податків та оподаткування Національного університету ДПС України
Калач Г.М., к.е.н., доцент, декан факультету економіки та оподаткування Національного університету ДПС України
Прокопенко І.А., к.е.н., доцент, заст. зав. кафедри податків та оподаткування Національного університету ДПС України

ISBN 978-966-337-237-2

Г20 **Гармонізація оподаткування в умовах глобалізаційних та інтеграційних процесів:** зб. тез міжнар. наук.-практ. конференції, 17-18 березня 2011 р.: в 2 ч. / Держ. подат. адмін. України. Нац. унів. ДПС України. – Ірпінь, 2011. – 331 с. – Ч.1

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Гармонізація оподаткування в умовах глобалізаційних та інтеграційних процесів», яка відбулася 17-18 березня 2011 року на базі Національного університету державної податкової служби України. Розглянуто найбільш актуальні проблеми гармонізації оподаткування в умовах глобалізаційних та інтеграційних процесів за наступними напрямками: гармонізація національних податкових систем: стан, проблеми, перспективи; міжнародна податкова конкуренція: сутність та особливості прояву; фіскально-адміністративні технології оподаткування України і зарубіжних держав; новий Податковий кодекс України в контексті глобалізаційних та інтеграційних процесів; роль податків у формуванні доходів бюджетів різних рівнів; податкове регулювання інвестиційної і інноваційної діяльності.

Видання розраховане на науковців, викладачів, економістів, фінансистів, юристів, працівників органів державного управління, студентів вищих навчальних закладів та суб'єктів підприємницької діяльності.

Редакційна колегія не завжди поділяє думку авторів і не несе відповідальності за недостовірність опублікованих даних.

Тези друкуються в авторській редакції, за точність викладеного матеріалу відповідальність покладена на авторів.

ISBN 978-966-337-237-2

© Національний університет державної податкової служби України, 2011

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО	14
<i>Авраменко Наталія Леонідівна</i> Податкове регулювання басейнового принципу управління водокористуванням в Україні	16
<i>Амбрик Лілія Петрівна</i> Податкове стимулювання інновацій: досвід Королівства Нідерландів	18
<i>Ангелко Ірина Володимирівна</i> Оптимізація податкової системи як умова детінізації вітчизняної економіки	19
<i>Андрущенко Володимир Леонідович</i> Морально-правовий вимір податків	21
<i>Антипенко Ірина Вікторівна</i> Оподаткування приватизованого житлового фонду за податковим кодексом України	23
<i>Барський Юрій Миколайович</i> Особливості формування місцевих бюджетів	25
<i>Бережна Юлія Володимирівна</i> Перспективи податкового стимулювання в Україні інвестиційно-інноваційних процесів в сфері медицини	27
<i>Борщ Алла Георгіївна,</i> <i>Долженко Інна Іванівна</i> Спеціальні режими оподаткування в сільському господарстві: стан та проблеми	29
<i>Благодир Ярослава Ярославівна</i> Особливості нарахування податку на додану вартість за договорами комісії	31
<i>Бобох Наталія Миколаївна</i> Основні чинники впливу на формування в Україні механізму оподаткування нерухомого майна	33
<i>Божко Юлія Вікторівна</i> Строки звернення податкових органів із вимогою про стягнення боргу з платників податків в умовах дії Податкового кодексу України	35
<i>Борейко Наталія Миколаївна</i> Реформування оподаткування електронної комерції в Україні в умовах кодифікованого законодавства	37
<i>Бригінець Олександр Олексійович</i> Реформування податкового законодавства—необхідна передумова побудови європейського адміністративного простору в Україні”	40

Бугіль Світлана Ярославівна Зарубіжний досвід фінансування органів місцевого самоврядування та можливості впровадження його в Україні	42	Гордон Ірина Василівна, Розороженюк Інна Василівна Проблемні питання адміністрування податку на доходи фізичних осіб	70
Бугласва Оксана Юрійвна Переваги та новації Податкового кодексу України	44	Горленко Інга Олександрівна, Скоромцова Тетяна Олександрівна Роль місцевих податків у соціально-економічному розвитку України	72
Букач Борис Александрович Кривая Лаффера и эластичность налоговых поступлений	45	Гречана Тетяна Володимирівна Зустрічна перевірка з податку на додану вартість згідно Податкового кодексу України	75
Буряк Петро Юрійович Адміністрування податків та податкових платежів в Україні	47	Гринів Ігор Зіновійович Фіскально-адміністративні новації Податкового кодексу України	77
Валізура Володимир Андрійович Домінанти гармонізації оподаткування: теоретичний аспект	49	Грищенко Володимир Васильович Особливості порядку повернення торгових патентів	79
Варналій Захарій Степанович Податковий кодекс України як інституційно-правова основа реформування податкової системи	51	Груциньська Наталія Миколаївна Гармонізація національної системи оподаткування як необхідність вдосконалення процесу реалізації експортного потенціалу	82
Вейкрута Лілія Степанівна Об'єкт оподаткування податком на прибуток згідно норм Податкового кодексу України	53	Гулько Вадим Васильович Перспективні напрями розвитку податкового контролю	83
Веклич Оксана Опанасівна, Маслюківська Олена Павлівна Започаткування процесу оподаткування ресурсопотоку як новації податкового кодексу	55	Гусятинська Наталія Альфредівна Гармонізація екологічного оподаткування підприємств як напрям природоохоронної політики України	85
Верезубова Татяна Анатольевна Влияние выбора финансовой стратегии формирования страховых резервов на налоговую нагрузку белорусских страховщиков	57	Гусятинський Микола Володимирович Податкові новації інвестиційно-інноваційної діяльності: стан та перспективи	87
Вовк Ірина Сергіївна Механізм управління фінансовими потоками місцевих бюджетів	59	Демченко Тетяна Михайлівна Альтернативні шляхи покращання бюджетного процесу на місцевому рівні	89
Вознюк Олена Борисівна Легалізація заробітної плати-шлях до вирішення соціальних проблем	61	Дзюба Олена Вікторівна Гармонізація податкової системи України до податкових систем країн Європи в розрізі податку на доходи від депозитів	91
Гарбінська-Руденко Альона Валеріївна Перевірка як метод валютного контролю згідно норм Податкового кодексу України	63	Дмитрів Володимир Ігорович Податкове стимулювання інвестиційно-інноваційних процесів	93
Гладченко Оксана Вікторівна Компоненти інформаційної культури майбутніх фахівців державної податкової служби у процесі професійної підготовки та їх змістове наповнення	65	Дорош Ніна Іванівна Особливості формування витрат при визначенні оподаткованого прибутку	95
Гордієнко Михайло Григорович Засади плюралізму в гармонізації податкової політики	67	Дорош Олена Богданівна Оподаткування операцій з дивідендами	97

<i>Дроздовська Ольга Степанівна</i> Фінансове забезпечення органів місцевого самоврядування в контексті нового бюджетного та податкового законодавства	99	<i>Карлін Микола Іванович</i> Необхідність внесення концептуальних змін у механізм реформування податкової системи України	125
<i>Дубчак Людмила Василівна</i> Особливості впровадження податкової звітності в електронному вигляді	101	<i>Кізима Андрій Ярославович, Крисоватий Ігор Андрійович</i> Податок на додану вартість: теорія та прагматика	127
<i>Евсейчикова Наталія Николаевна</i> Соціальний податковий вичет по подходному налогу на медичинские цели: состояние, проблемы, перспективы	103	<i>Ковалевич Дарія Адамівна</i> Податки - основне джерело формування доходів бюджетів	129
<i>Ефіменко Тетяна</i> Національна система оподаткування як важіль конкурентоспроможності держави	105	<i>Коваленко Юлія Михайлівна</i> Досвід оподаткування на фінансовому ринку європейського союзу	131
<i>Жадлун Анатолій Олексійович, Жадлун Зінаїда Олексіївна</i> Адміністрування збору за спеціальне використання лісових ресурсів при проведенні рубок головного користування	107	<i>Ковальчук Марія Кирилівна</i> Гармонізація оподаткування у країнах Єврозою	133
<i>Жуковська Яна Миколаївна</i> Особливості оподаткування неприбуткових установ та організацій в контексті Податкового кодексу України	109	<i>Колінько Наталія Іванівна, Клим Надія Михайлівна</i> Світова податкова політика щодо сплати податку з власників транспортних засобів	136
<i>Забарна Тетяна Анатоліївна</i> Гармонізація податкового та бухгалтерського обліку: реальність чи ілюзія	111	<i>Колісниченко Катерина Вікторівна</i> Податкові ризики для держави в нових умовах	138
<i>Захарін Сергій Володимирович</i> Податкове стимулювання інвестиційної діяльності у сфері вищої освіти	113	<i>Комарова Інна Валентинівна</i> Роль бюджетного фінансування у забезпеченні охорони здоров'я громадян України	140
<i>Іванишина Ольга Степанівна</i> Удосконалення адміністрування прямих податків в контексті Податкового кодексу України	115	<i>Королева Людмила Павлівна</i> Особливості і новачки податкового обкладання прибулими організаціями, що здійснюють медичинську діяльність в Росії	142
<i>Іванова Людмила Борисівна</i> Особливості обліку погашення кредиторської заборгованості у антикризовому управлінні суб'єктів реального сектору економіки	117	<i>Коротавев Сергій Леонидович</i> Налогове стимулювання інвестиційних витрат в Білорусі: теоретичні та практичні аспекти	145
<i>Калач Ганна Миколаївна</i> Інвестиційний аспект оподаткування операцій з цінними паперами	119	<i>Костіна Наталія Миколаївна</i> Прагматизм розвитку фіскального федералізму в Україні	148
<i>Калініченко Ганна Василівна</i> Найсуттєвіші зміни, внесені Податковим кодексом щодо регулювання правовідносин, пов'язаних зі сплатою податку на доходи фізичних осіб	121	<i>Костяна Оксана Вікторівна</i> Податкова реформа в Україні та її вплив на циклічні коливання економічного розвитку	150
<i>Канцур Інна Григорівна</i> Регулятивний потенціал системи оподаткування: теоретичні засади дослідження	123	<i>Котіна Ганна Михайлівна</i> Інформаційне забезпечення процесу прогнозування податкових надходжень: проблеми і перспективи	152
		<i>Коцук Тетяна Василівна</i> Реформи непрямого оподаткування у країнах Європейського Союзу	155

Кравченко Тетяна Олександрівна Податок з доходів фізичних осіб у контексті податкового кодексу	157
Краус Наталія Миколаївна Фіскальна політика на регіональному рівні	159
Крисоватий Андрій Ігорович Теоретичні постулати збалансування інтересів і гармонізація оподаткування	161
Кучерова Ірина Миколаївна Перспективи гармонізації податкової системи України у контексті стратегії євроінтеграції	163
Лабенко Олександр Миколайович Екологічне оподаткування, як напрямок розвитку податкової політики держави	165
Лекарь Сергій Іванович Роль податків у формуванні доходів місцевих бюджетів	167
Лепеха Марина Олександрівна Екологізація податкової системи: європейський досвід та можливості для України	169
Литвин Аліна Євгенівна Стратегії міжнародного податкового планування ІТ-компаній	172
Литвин Олексій Валерійович Шляхи удосконалення законодавства щодо попередження злочинності у сфері оподаткування	174
Линкова Катерина Борисівна Методологія оцінювання ефективності діяльності структурних підрозділів ДПС та адміністрування податків	176
Лобунець Тетяна Валеріана Податкове регулювання інвестиційного забезпечення корпорацій: новації Податкового кодексу України	179
Макаренко Ігор Петрович, Петраков Ярослав Валерійович Податково-бюджетні індикатори динаміки економічного розвитку в Україні	181
Максименко Іван Андрійович Податкова конкуренція в стратегії економічної діяльності української держави	183
Марків Андрій Володимирович Універсальність податкового регулювання: теоретичний аспект	185

Матвієць Алла Олександрівна Роль митних платежів у наповненні доходів державного бюджету України	187
Мацелюх Наталія Петрівна Податкова гармонізація: теоретичні та прикладні аспекти	190
Мацук Зоряна Андріївна Місцеві податки та збори як інструмент бюджетного регулювання в Україні (на матеріалах Західного регіону)	192
Мельникова Любов Олександрівна Оподаткування прибутку підприємств як інструмент забезпечення збалансованого розвитку фінансової системи держави	195
Мельничук Ганна Сергіївна Новації Податкового кодексу в контексті податкової підтримки виробництва в Україні	197
Медведькова Наталія Сергіївна Чинники міжнародної податкової конкуренції у залученні прямих іноземних інвестицій до України	199
Мискін Юрій Ігорович Новації Податкового кодексу України в контексті модернізації бухгалтерського обліку	201
Мискіна Оксана Олександрівна Стимулювання інвестиційної діяльності інструментами прямого оподаткування	203
Михайленко Світлана Володимирівна Оцінка динаміки податкових надходжень в системі бюджетного менеджменту	205
Мірошинченко Тетяна Євгенівна Формування бюджету європейського союзу з урахуванням особливостей податкових систем країн – членів	207
Найденко Олексій Євгенович Переваги та недоліки податку на доходи фізичних осіб в Податковому кодексі України	209
Намолюк Василь Євгенович Ефективність міжнародної податкової конкуренції: теоретичний аспект	211
Новицький Андрій Миколайович Інформатизація податкових правовідносин як новація Податкового кодексу України	213
Одинець Володимир Андрійович Напрями реформування державної податкової системи України	215

<i>Озерчук Оксана Вікторівна</i> Раціоналізація системи податкових пільг в Україні	217
<i>Олієвська Мирослава Григорівна</i> Удосконалення фінансово-бюджетної системи регіону	219
<i>Олійник Ольга Степанівна</i> Акцизне оподаткування в податковому кодексі України	221
<i>Онишко Світлана Василівна</i> Сучасний стан і джерела модернізації бюджетної системи України	222
<i>Онишко Сергій Володимирович</i> До питання передумов і сутнісних характеристик гармонізації національних податкових систем	224
<i>Оніщик Юрій Віталійович</i> Щодо співвідношення митного та податкового законодавства	226
<i>Опанасович Оксана Вікторівна</i> Податки як інструмент державного регулювання ринку страхових послуг в Україні	228
<i>Павлов Константин Викторович</i> Особенности и факторы модернизации российской экономики	230
<i>Панасюк Ольга Вікторівна</i> Адаптація малого підприємництва України до умов міжнародної конкуренції	232
<i>Панура Юлія Василівна</i> До питання сутності податків	234
<i>Поліщук Оксана Володимирівна</i> Проблеми гармонізації національної податкової системи	236
<i>Прокопенко Ірина Адольфівна</i> Деякі аспекти фіскального регулювання залучення іноземних інвестицій в Україну	238
<i>Пурденко Олена Анатоліївна</i> Нововведення щодо адміністрування податку на прибуток електроенергетики	240
<i>Путренко Андрій Миколайович</i> Механізми забезпечення місцевих бюджетів	242
<i>Путренко Олена Володимирівна</i> Щодо питань фінансування місцевого самоврядування	245

<i>Пушак Ярослав Ярославович,</i> <i>Пушак Галина Іванівна</i> Оподаткування нерухомості як інструмент наповнення власними доходами місцевих бюджетів	247
<i>Рибак Сергій Олександрович</i> Вплив податкової реформи на розвиток соціально-економічних процесів в Україні	249
<i>Римар Ольга Григорівна</i> Податкові інструменти антикризового регулювання	251
<i>Рудавка Станіслав Іванович,</i> <i>Гончарук Михайло Олександрович</i> Податкова система України, та проблеми її удосконалення в сучасних умовах	253
<i>Рузенська Тетяна Миколаївна</i> Податкове стимулювання інноваційної діяльності в Україні та світі	255
<i>Савчук Олег Ярославович,</i> <i>Савчук Наталія Василівна,</i> <i>Захлѐна Оксана Романівна</i> Зарубіжний досвід оподаткування суб'єктів малого підприємництва	258
<i>Садовенко Марина Михайлівна</i> Шляхи удосконалення адміністрування ПДВ	261
<i>Савриденко Віталія Юрївна</i> Вплив електронної комерції на традиційні правила оподаткування	263
<i>Сидоренко Тетяна Олександрівна</i> Податкові перевірки як спосіб здійснення податкового контролю	265
<i>Синчак Віктор Петрович</i> Особливості реєстрації платників ПДВ у контексті Податкового кодексу України	267
<i>Сідельникова Лариса Петрівна</i> Інституційна трансформація податкової системи України в умовах євроінтеграції	270
<i>Сідляр Вікторія Володимирівна</i> Напрями розбудови інструментів податкового регулювання інвестиційно-інноваційних процесів в Україні	272
<i>Скворцова Сніжана Ярославівна</i> Теоретичні аспекти місцевого оподаткування	274

<i>Скрипник Андрій Васильович</i> Фінансові ризики подачі заявки та прийому зимових олімпійських ігор 2022 року	276
<i>Смірнова Олександра Миколаївна</i> Податкове консультування як напрям для гармонізації інтересів держави та платників податків	278
<i>Соловійов В'ячеслав Ігорович</i> Ефективність бюджетної політики України з позиції бюджетної безпеки	280
<i>Соловейова Людмила Олександрівна</i> Електронний сервіс податкових органів – гармонізація взаємовідносин податкової та бізнесу	282
<i>Сотніченко Олена Антонівна</i> Вплив податкової політики на соціально-економічні процеси в Україні	283
<i>Степура Марина Михайлівна</i> Система управління податковими ризиками в Україні: проблеми та перспективи	285
<i>Сторожук Олександр Володимирович,</i> <i>Будник Григорій Васильович</i> Удосконалення обліку та оподаткування: проблеми та перспективи	288
<i>Строчик Оксана Іванівна</i> Бюджетно-податкова політика: проблеми формування податкової доходної частини бюджету та шляхи їх вирішення	291
<i>Стужук Тамара Макарівна</i> Оподаткування доходів фізичних осіб: проблеми та перспективи	293
<i>Тарангул Людмила Леонідівна</i> Податкове законодавство як компроміс інтересів держави та платників податків	295
<i>Тарангул Людмила Леонідівна,</i> <i>Серебрянський Дмитро Миколайович</i> Податкове консультування як необхідний елемент сучасної системи оподаткування	297
<i>Таращенко Володимир Анатолійович</i> Застосування судових експертиз під час здійснення податкового контролю в умовах дії податкового кодексу	300
<i>Телищук Мирослава Миколаївна</i> Теоретичний аспект поняття «податкова конкуренція»	302

<i>Угаченко Сергій Анатолійович</i> Фінансове планування в управлінні інноваційним розвитком переробних підприємств АПК	304
<i>Тучак Тетяна Володимирівна</i> Податкова конкуренція у Європейському Союзі	306
<i>Фільо Марія Михайлівна</i> Типові економічні процеси у країнах Європейського Союзу	308
<i>Харко Дмитро Михайлович</i> Економічна функція сучасної держави	310
<i>Хлебнікова Інна Ібрагимівна</i> Новачі оподаткування акцизним податком в контексті євро інтеграційних процесів	312
<i>Хофрак Інна Вікторівна</i> Інноваційний потенціал корпоративного сектора національної економіки	314
<i>Хорватова Оксана Олегівна</i> Деякі правові аспекти оподаткування договорів довгострокового страхування життя	316
<i>Чаленко Ольга Вікторівна</i> Податкове стимулювання розвитку легкої промисловості в Україні	318
<i>Черновська Мар'яна Михайлівна</i> Місцеві податки і збори в структурі доходів загального фонду місцевих бюджетів	320
<i>Чижова Таміла Володимирівна</i> Податок на прибуток підприємств як інструмент фіскальної політики держави	322
<i>Шевчук Сергій Васильович</i> Особливості державного регулювання інноваційної діяльності в Україні	324
<i>Шмир Ирина Петрівна</i> Роль податку з доходів фізичних осіб у доходах місцевих бюджетів	326
<i>Шуліченко Тетяна Василівна</i> Новачі податкового кодексу в сфері майнового оподаткування	328
<i>Яковлева Алла Миколаївна</i> Механізми адміністрування податкового боргу в умовах трансформаційної економіки	330

вираховань з валових доходів [4, с.76].

Запровадження нових заходів податкової політики та удосконалення традиційних сприятиме забезпеченню добробуту населення регіонів.

Список використаних джерел:

1. Поліщук В.Г. Перспективи податкового стимулювання сталого розвитку регіонів України [Текст] / В.Г. Поліщук // Економіка та держава. Міжнародний науково-практичний журнал. – 2010. - №4. – С.59-61.
2. Реформування міжбюджетних відносин і зміцнення фінансової основи місцевого самоврядування [Текст] / М.Я. Азаров, Ф.О. Ярошенко, В.Г. Бодров та ін. К.: НДФІ, 2004. – 400 с.
3. Котіна Г., Степура М. Податкові важелі впливу на економіку в сучасних умовах: вітчизняний та світовий досвід [Текст] / Г. Котіна, М. Степура // Економіст. – 2010. - №5 (283). – С.31-35.
4. Іщенко В.В. Ретроспективний аналіз оподаткування доходів в Україні [Текст] / В.В. Іщенко // Економіка та держава. Міжнародний науково-практичний журнал. – 2010. - №8. – С.73-76.

Крисоватий Андрій Ігорович
д.е.н., професор, завідувач кафедри
податків і фіскальної політики,
Тернопільський національний
економічний університет

ТЕОРЕТИЧНІ ПОСТУЛАТИ ЗБАЛАНСУВАННЯ ІНТЕРЕСІВ І ГАРМОНІЗАЦІЯ ОПОДАТКУВАННЯ

Вибухнула криза, яка поставила нас і весь світ у становище, коли всім стало зрозуміло: регулювання економіки не може здійснюватися за традиційними, універсальними правилами. Тому сьогодні в Європі більше дотримуються тієї думки, що податкове законодавство необхідно не гармонізувати, а координувати. Цей інструмент ринкового управління повинен застосовуватися, виходячи зі стану конкретної національної економіки та її особливостей.

Сьогодні ми є свідками краху популярної ще донедавна концепції вимірювання держави в умовах глобалізації. Фінансова криза продемонструвала, що ні громадянам, ні найбільшим корпораціям нема на кого розраховувати, крім своїх урядів. Безпрецедентна хвиля націоналізації банків довела, що світ неминуче рухається в бік державного капіталізму. Це зовсім не означає, що ми йдемо до комунізму. Приватна власність залишиться у фундаменті суспільства. Але капітал сам по собі не здатний ні боротися з нелегальною імміграцією чи глобальним потеплінням, ні навіть стабілізувати ситуацію на біржах. Вирішення макропроблем, які зачіпають усіх без винятку, вимагає деякого обмеження індивідуальної свободи. І в цьому сенсі людство буде рухатися, віддаляючись від ліберальної мрії абсолютної свободи.

Як би дивно це не звучало, але саме оподаткування знаходиться на стику всіх соціально-політичних та економічних інтересів. Від того, наскільки раціонально визначено і розосереджено між платниками податковий тягар, залежить успіх індивідуального, корпоративного бізнесу, а значить, багатство нації в цілому, її здатність не шукати шляхи до виживання, а прагнути в своєму розвитку до вищих культурних цінностей. В оподаткуванні відбивається і баланс політичних сил або його відсутність як такого. За змістом податкової політики можна робити висновок про те, з яким типом держави ми маємо справу, про міцність правових основ державності та про прагнення бюрократичного апарату, покликаного ці основи підтримувати.

Податки – це найпотужніше знаряддя в руках тих, хто визначає соціально-політичні та економічні цінності в державі. Яскравим прикладом сказаного за останні роки є лобювання переходу до пропорційного оподаткування – ідеї, помилкової теоретично і шкідливої практично. Вона неправильна як з точки зору можливості стимулювання національних інвестицій, так і забезпечення соціально справедливого перерозподілу доходу. Ці два аспекти нероздільні, оскільки перехід до пропорційного оподаткування завжди означає передачу певної величини чистого доходу від бідних багатим, що неминуче призводить (у суспільстві, що знаходиться на ранній стадії накопичення капіталу) до зменшення схильності до заощадження на макрорівні. Минулі 15 років перехідного періоду

переконливо це підтвердили. Подібна політика помітно посилює торговельний дисбаланс, стимулюючи імпорт дорогих товарів і відтік капіталу. У кінцевому рахунку, ресурсів у економіці виявиться менше, а не більше. Про це свідчить і російський досвід останніх років. Пропорційне оподаткування є не лише несправедливим, воно насамперед здійснює дестабілізуючий вплив, підриваючи ефективність виробництва, а значить, негативно впливаючи на перспективи економічного зростання. Що ж дає таке розуміння взаємозв'язку економічного зростання і фіскальних вилучень? По-перше, воно остаточно розсіє ілюзії щодо можливості формування оптимальної фіскальної політики. Такої просто не існує. Рішення про зміну податкового навантаження приймається або на користь платника податків, або на користь бюджету. Ніяких компромісів немає.

По-друге, воно підводить до зовсім нового розуміння ефективності фіскальної політики, показником якої слугує ширина «зони фіскальних диспропорцій», яка визначається відстанню між двома критичними точками на економічній та фіскальній кривих.

Даний факт має величезне значення. Справа в тому, що стиснення «зони фіскальних диспропорцій» до воістину нікчемної, важковловимої величини свідчить про високий ступінь гармонізації інтересів бюджету та платника податків.

Цілком очевидно, що при такому стані справ налаштувати раціональним чином податкову систему держави простими змінами у процесах адміністрування податків виявляється просто неможливо. Ніякі маніпуляції з величиною податкових ставок і механізмом вилучення податків не вирішать проблеми.

Таким чином, побудова ефективної фіскальної системи в Україні блокується ідеологічною та психологічною невідповідністю як підприємця-платника податків, так і фіскальної влади. І ті, й інші діють поки що абсолютно неадекватно, і змінитися дане становище може тільки за умови розділення бізнесу у влади та виправлення механізму лобіювання бізнесових інтересів представників фіскальної влади упродовж тривалого періоду часу, бо, як відомо, ідеологія та психологія швидко не змінюються.

Кучерова Ірина Миколаївна
Державна податкова інспекція
в Шевченківському районі м. Києва

ПЕРСПЕКТИВИ ГАРМОНІЗАЦІЇ ПОДАТКОВОЇ СИТЕМИ УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ СТРАТЕГІЇ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Податки є одним з найважливіших інструментів перерозподілу суспільного продукту та національного доходу як всередині країни, так і на міждержавному рівні. Транснаціоналізація економіки, будучи одним з чинників глобалізації, є пріоритетною перевагою вартості ресурсів у різних країнах на важливий критерій надання переваг у виборі країни місцезнаходження структурних підрозділів материнської компанії. Вирішальним чинником такого вибору часто стає система оподаткування транснаціонального бізнесу.

Водночас динамізація сучасних інтеграційних процесів зумовлює універсалізацію підходів до формування національних податкових систем, зокрема податкової гармонізації. Питання гармонізації розглядаються переважно в рамках створення єдиного податкового простору на підґрунті регіональної економічної інтеграції.

Враховуючи прагнення України інтегруватися до світової спільноти, реформування її податкової системи повинно відбуватися з урахуванням зовнішньополітичних орієнтирів та соціально-економічного становища в країні. Офіційна стратегія євроінтеграції України спрямовує дослідницький інтерес перш за все до особливостей функціонування і трансформації податкових систем країн ЄС.

Як показує світовий досвід, у першу чергу – досвід країн ЄС, створення єдиного податкового простору відбувається в певній послідовності: спочатку гармонізуються податки, які безпосередньо впливають на ціноутворення товарних потоків, тобто податки на споживання. Щодо оподаткування фінансових потоків, то процес їх гармонізації проходить значно складніше й повільніше. При цьому умови для ведення бізнесу країн-членів інтеграційних процесів відрізняються за ступенем ризику, інвестиційним кліматом, стабільністю грошового обігу, вартістю робочої сили, рівнем безробіття тощо. Сукупність цих факторів визначає здатність національних податкових систем до взаємного пристосування.

За ст. 100 Договору про ЄС, податкова гармонізація це „зближення законодавчих положень, розпоряджень і адміністративних дій держав-членів, які прямо стосуються створення або функціонування спільного ринку”. Однак податкова гармонізація - це ще й певний ступінь інтегрованості, крок на шляху до повної інтеграції, яка набуває форми уніфікованих правил гри в єдиному податковому просторі.

Разом з цим, як показали експертні дослідження, існують серйозні відмінності податкових систем держав-членів, які не дозволяють їх повністю уніфікувати в межах інтеграційного союзу. Тому з метою створення єдиного ринку достатньо гармонізувати (зближувати) податкове законодавство держав-членів так, щоб відмінності не перешкождали досягненню кінцевої мети ЄС. Як показує досвід європейської фінансової інтеграції, гармонізація законодавства